

Ekoturizem v Alpah - nov dosje alpMedie

Ob izteku mednarodnega leta ekoturizma, ki ga je letos razglasila OZN, objavljamo na spletnih straneh alpMedie nov dosje z naslovom „Ekoturizem v Alpah“. Osnovni dokument opisuje razvoj ekološkega turizma, posebna pozornost pa je posvečena razvojnim priložnostim, ki se odpirajo Alpam. Z malce pretiravanja lahko rečemo, da prav alpski turizem ustreza definiciji ekoturizma, kot jo je oblikovala Svetovna turistična organizacija (WTO), vendar pa se nam takoj zastavi drugo vprašanje: je tak „alpski ekoturizem“ tudi trajnostni turizem?

[Več na strani 1](#)

Pomemben mejnik za Alpsko konvencijo

18. decembra je v Avstriji, Lihtenštajnu in Nemčiji pričelo veljati devet izvedbenih protokolov Alpske konvencije. V obliki mednarodne pogodbe predstavljajo jamstvo za uveljavitev trajnostnega razvoja v Alpah.

[Več na strani 2](#)

Prepoved helikopterskega smučanja na območju Unescove svetovne naravne dediščine?

Organizacija za varstvo Alp Mountain Wilderness se že leta zavzema za splošno prepoved turističnih helikopterskih poletov. Ukinitve vseh turističnih helikopterskih pristajališč v visokogorskem svetu v Švici poskuša sedaj z novo pobudo doseči švicarski parlamentarec Werner Marti.

[Več na strani 3](#)

Ekoturizem v Alpah - nov dosje alpMedie

Ob izteku mednarodnega leta ekoturizma, ki ga je letos razglasila OZN, objavljamo na spletnih straneh alpMedie nov dosje z naslovom „Ekoturizem v Alpah“. Osnovni dokument opisuje razvoj ekološkega turizma, posebna pozornost pa je posvečena razvojnim priložnostim, ki se odpirajo Alpam. Z malce pretiravanja lahko rečemo, da prav alpski turizem ustreza definiciji ekoturizma, kot jo je oblikovala Svetovna turistična organizacija (WTO), vendar pa se nam takoj zastavi drugo vprašanje: je tak „alpski ekoturizem“ tudi trajnostni turizem?

V uvodnem poglavju osnovnega dokumenta se najprej seznanimo z nastankom ideje o ekoturizmu in njenim nadaljnjim razvojem ter trenutnimi pogledi različnih institucij na ta vprašanja. Opravljena je bila tudi primerjava pojmov ekoturizma in trajnostnega turizma. V poglavju „Turistična politika“ so predstavljene zasnove mednarodnega leta ekoturizma 2002 kakor tudi številni drugi politični procesi, pri katerih ima ekoturizem pomembno vlogo.

Najobsežnejši del dosjeja pa je posvečen Alpam. Ali je mogoče razvojno zasnovo ekoturizma prenesti tudi na območje Alp ali pa je sonaravni in trajnostni turizem tisti, ki zagotavlja boljše možnosti za razvoj Alp? Kakšne so razvojne možnosti za ekoturizem v alpskih regijah, ponazarjajo primeri dobre prakse, npr. projekt Alps Mobility ali pa Culinarium Österreich. Za prihodnje obdobje vsebuje nov prispevek tudi konkretna priporočila za usklajitev ekološkega turizma s trajnostnim razvojem alpskega prostora. Poleg tega so obravnavani tudi instrumenti načrtovanja, možnosti nadzora in regulativa ter trženje in oglaševanje izdelkov oz. storitev.

Iz povedanega izhaja, da je treba na območju Alp za turizem kot ključno gospodarsko panogo uporabiti spremenjen model, ki bo v večji meri prilagojen pogojem, značilnim za alpski prostor. Kot pri vseh doslej objavljenih dosjejih tudi tokrat osnovni dokument dopolnjujejo številne novice, spletne povezave, informacije o prireditvah in publikacijah o tej temi.

http://www.alpmedia.net/d/index3.asp?dossier_detail.asp?DossierID=43&Sprache=5|2|navi.asp?2|1 (sl)

Vsebina

Ekoturizem v Alpah - nov dosje alpMedie	1
Pomemben mejnik za Alpsko konvencijo	2
Dunajski gozd bo postal biosferni park	2
Alpencors - južni alpski koridor se predstavi.....	2
Čezmejno sodelovanje v železniškem tovornem prometu	2
Prepoved helikopterskega smučanja na območju Unescove svetovne naravne dediščine?.....	3
Lov v Italiji: okoljevarstveniki proti deželi Piemont	3
Kostanjeve kulture v južnih Alpah spodbujajo trajnostni razvoj.....	3
Zelena elektrika za svetovno smučarsko prvenstvo v St. Moritzu	3
O tem in onem	4
Prireditve	4

Sodelavci alpMedie pri CIPRI-International želimo vsem bralcem vesele praznike in srečno novo leto.

Naslednjo številko e-novic boste prejeli drugi teden v januarju prihodnje leto.

Pomemben mejnik za Alpsko konvencijo

18. decembra je v Avstriji, Lihtenštajnu in Nemčiji pričelo veljati devet izvedbenih protokolov Alpske konvencije. V obliki mednarodne pogodbe predstavljajo jamstvo za uveljavitev trajnostnega razvoja v Alpah na področjih delovanja, kot so prostorsko načrtovanje in trajnostni razvoj, varstvo narave in nega krajine, hribovsko kmetijstvo, gorski gozd, turizem, varstvo tal, energija, promet in reševanje sporov.

Tako je bila z Alpsko konvencijo in pripadajočimi izvedbenimi protokoli prvič doslej ustvarjena celostna zasnova za varstvo in uresničevanje načel trajnostnega razvoja na območju Alp kot velike evropske regije, s čimer so se Alpe in njenim prebivalcem odprle priložnosti za razvoj, ki bo temeljil na načelih Agende 21 in trajnostnem razvoju.

Bavarska naravovarstvena zveza in CIPRA Nemčija sta oblikovali zahteve za konkretno izvajanje protokolov in jih naslovili na politike. Pogodbence, ki protokolov še niso ratificirale, morajo to storiti čim prej. Alpske države si morajo še naprej prizadevati za pripravo protokola o prebivalstvu in kulturi. Strokovne načrte in zakone na vseh ravneh je treba prilagoditi vsebini in ugotovitvam posameznih protokolov. Veliko bo treba postoriti tudi pri obveščanju javnosti, saj Alpe konvencije večina prebivalcev - a tudi politični krogi - še vedno ne pozna v zadostni meri.

Za hitro uresničevanje protokolov pa se zavzemajo tudi nevladne organizacije na avstrijskem Koroškem, ki so sprejele poseben dokument z naslovom Koroška izjava o Alpski konvenciji.

Viri: Bavarska naravovarstvena zveza, CIPRA-Nemčija, 11. 12. 2002; Zveza za podnebje Koroška, 17. 12. 2002

Dunajski gozd bo postal biosferni park

Spodnjeavstrijski deželni glavar Erwin Pröll in župan Wien Michael Häupl sta pred kratkim podpisala Deklaracijo o Dunajskem gozdu in tako obeležila ustanovitev novega biosfernega parka Dunajski gozd (Wienerwald). Ta naj bi na skrajno vzhodnih obronkih Alp zavaroval naravno in kulturno krajino ter istočasno omogočil trajnostno gospodarjenje s tem prostorom, ki bo pazljivo ravnalo z naravnimi viri. Prvi ukrep, ki bo spodbujal rabo javnega prometa, je bil že sprejet z uvedbo posebnega avtobusa, ki bo vozil na območju Dunajskega gozda.

WWF Avstrija zahteva, da se narodni park določi v t.i. coni strožjega varstvenega režima znotraj biosfernega parka, saj sicer ne bi bilo mogoče zagotoviti ustreznega in pravno zavezujočega varstva narave. Biosferni park je varstveni instrument, ki doslej ni imel zakonske osnove.

Viri: Krovno okoljsko združenje (Umweltdachverband), Spodnjeavstrijska deželna vlada, WWF Avstrija, 16. 12. 2002, Info: <http://www.wienerwald.org/biosphaerenpark> (de)

Načrtovano območje biosfernega parka Dunajski gozd

Alpencors - južni alpski koridor se predstavi

13. decembra je potekala predstavitev projekta Alpencors – južnega alpskega koridorja. Gre za del 5. cestnega koridorja od Lizbone do Kijeva, enega od desetih panevropskih cestnih koridorjev, za izgradnjo katerega so se evropski prometni ministri dogovorili na konferenci v Helsinkih leta 1997. Koridor naj bi se nadaljeval tudi južno od Alp prek Lyona v Franciji, Torina in Trsta v Italiji ter Ljubljane v Sloveniji.

Izvedba projekta obeta boljše politične in gospodarske povezave med Zahodno in Vzhodno Evropo, obstoječa infrastruktura pa naj bi se razširila tako, da bi bila kos vedno obsežnejšim prometnim tokovom. Sofinanciranje projekta Alpencors je zagotovljeno v okviru evropskega programa INTERREG B za območje Alp. Za pripravo načrtov, ki jih je treba predložiti do pomladi 2005, je na razpolago 3,1 mil. evrov.

Glavni predstavnik projekta Alpencors je dežela Benečija (Italija), sodelujejo pa tudi druge italijanske dežele, avstrijske zvezne dežele, avstrijsko prometno ministrstvo, slovensko ministrstvo za okolje, prostor in energijo ter številne druge avstrijske, italijanske in francoske institucije.

S prometnim projektom pa je v Italiji ponovno zaživela tudi ideja o nadaljnji gradnji avtoceste Alemagna, ki bi na severu zagotovila povezavo z novim koridorjem.

Vir: spletne strani Delovne skupnost Stop Transit <http://members.aon.at/astsued> (de) in dežele Benečija <http://www.regione.veneto.it> (it) 13.12.2002

Čezmejno sodelovanje v železniškem tovornem prometu

Da bi dosegli večjo učinkovitost čezmejnega tovornega prometa na relaciji München - Verona, so sektorji nemških, italijanskih in avstrijskih železnic, pristojni za tovorni promet vzdolž brennerske smeri, podpisali pogodbo o sodelovanju. DB Cargo, Trenitalia Divisione Cargo in ÖBB Rail Cargo Austria so pripravili sveženj ukrepov, s katerimi bodo povečali obseg železniškega tovornega prometa, ki bo spoštoval načela trajnostnega razvoja. Člani uprave vseh treh železniških podjetij so 18. decembra projekt Brenner Rail Cargo Allianz predstavili tudi širši javnosti.

Vir: Sporočilo za medije ÖBB, Tirolska/Vorarlberg, 17. 12. 2002, Info: <http://www.webfactory2.apa.at/scripts/depot3/oebb/otsnews/20021218054.txt> (de)

Prepoved helikopterskega smučanja na območju Unescove svetovne naravne dediščine?

Organizacija za varstvo Alp Mountain Wilderness se že leta zavzema za splošno prepoved turističnih helikopterskih poletov. Ukinitve vseh turističnih helikopterskih pristajališč v visokogorskem svetu v Švici poskuša sedaj z novo pobudo doseči švicarski parlamentarec Werner Marti. Tovrstnih pristajališč je po podatkih Zveznega urada za civilni zračni promet v švicarskem alpskem prostoru 42, od tega je lokacija 22 pristajališč na samem robu nacionalnih zavarovanih območij, trije so celo neposredno na območju pogorij Jungfrau – Aletsch – Bietschhorn, ki ga je Unesco razglasil za svetovno naravno dediščino. Marti vidi v pobudi za prepoved helikopterskega smučanja svoj prispevek k iztekajočemu se mednarodnemu letu gora, istočasno pa je tudi darilo ob razglasitvi novega območja Jungfrau – Aletsch – Bietschhorn. Martijevo pobudo so poleg številnih politikov podprli tudi kulturni ustvarjalci. V nekaterih alpskih državah že obstaja načelna prepoved helikopterskega smučanja (http://deutsch.cipra.org/texte/publikationen/Heliski/Karte_Heliski.htm). CIPRA je že leta 1997 v posebni resoluciji zahtevala prepoved helikopterskih poletov v turistične namene na celotnem alpskem območju (http://slovenski.cipra.org/texte_s/positionen/resolution_heli.htm).

Vir: Mountain Wilderness Švica, 12. 12. 2002

Lov v Italiji: okoljevarstveniki proti deželi Piemont

Po informacijah okoljevarstvenih organizacij je v zadnjih letih na celotnem območju Italije in tudi v deželi Piemont opaziti stalno širjenje dejavnosti, povezanih z lovom. Medtem ko je bilo leta 1988 v Piemontu dvajset lovnih vrst, se je njihovo število danes povzpelo na 29. Prebivalci Piemonta so že leta 1987 zbrali 60.000 podpisov, s katerimi so zahtevali razpis referenduma o odpravi lova živalskih vrst, ki so zaščitene na podlagi mednarodnih kriterijev, o uvedbi prepovedi lova, ko lovec ne poseduje ustreznega dovoljenja lastnika zasebnega zemljišča ter o varstvu ptic selivk. Vendar pa je predsednik deželne vlade zakonodajni postopek ustavil in tako prebivalcem Piemonta preprečil, da bi lahko izrazili svoje stališče. Zdi se, da namerava italijanski parlament uvesti lov tudi na zavarovanih območjih, zato je deželam odobril uporabo posebnih predpisov, ne da bi jih bilo treba uskladiti na nacionalni ravni. To konkretno pomeni, da je dovoljena uplenitev živalskih vrst, ki jih je zakonodaja EU zavarovala. Proti takšnemu ravnanju so piemontske okoljevarstvene organizacije že izrazile svoj protest.

Raziskovalni inštitut Albors je v zvezi s tem opravil anketo, ki je pokazala, da kar 85 % piemontskega prebivalstva lovu nasprotuje.

Vir: Pro Natura Torino

Kostanjeve kulture v južnih Alpah spodbujajo trajnostni razvoj

Zadnja številka publikacije Petermanns Geographische Mitteilungen objavlja prispevek Oliverja Benderja, v katerem avtor predstavlja projekt revitalizacije kostanjevih kultur na območju južnih Alp. Prihodnje leto naj bi se raziskava razširila še na štiri alpske regije, kjer imajo sestoji pravega kostanja velik pomen za lokalno gospodarstvo in kulturno krajino: to so avstrijska Štajerska, Slovenija, osrednja Švica in francoske Alpe.

Potem ko je bila opuščena večina tradicionalnih kostanjevih kultur v 20. stoletju, so v zadnjih desetih, petnajstih letih spet oživela prizadevanja za ohranitev oziroma ponovno nasaditev sestojev, za uvedbo novih trženjskih strategij, za varstvo krajine in za predstavitev kulturnozgodovinskega pomena, ki ga ima ta drevesna vrsta (kostanjev praznik). Ker so kostanjeve kulture razširjene zlasti v južnih Alpah, se prav tu ponuja priložnost za njihovo revitalizacijo v smislu trajnostnega razvoja.

Članek je objavljen na naslovu: <http://land.heim.at/waldviertel/240203/publik.htm> (de)

Kostanjevi gozdovi v Graubündnu v Švici: tradicionalni element kulturne krajine

© Oliver Bender

Zelena elektrika za svetovno smučarsko prvenstvo v St. Moritzu

Med svetovnim smučarskim prvenstvom 2003, ki bo trajalo dva tedna v St. Moritzu v Švici, bo poskrbljeno, da bo celotna energetska oskrba kraja in tekmovalnih objektov zagotovljena z električno energijo iz obnovljivih virov energije. Sponzorska sredstva bo prispevalo podjetje Rätia Energie (RE). Uporabljala se bo torej električna energija, ki je že pridobila okoljski certifikat „naturemade star“, to pa pomeni, da so izpolnjeni (v Evropi) najstrožji kriteriji, ki veljajo za ekološko proizvedeno električno energijo. Poleg tega pa RE namerava na vsako porabljeno kilovatno uro investirati 3 centime švicarskega franka v poseben sklad za spodbujanje rabe obnovljivih virov energije ter ukrepov za izboljšanje naravnega okolja.

Za večjo ekološko sprejemljivost pa si v St. Moritzu ne prizadevajo samo na energetske področju, temveč tudi pri prometu in ravnanju z odpadki. V alpskem mestecu bodo tako poskušali negativne posledice, ki jih bo ta velik športni dogodek imel na naravno okolje, zadržati v še sprejemljivih okvirih. Vir: Die Südostschweiz, 16. 12. 2002

O tem in onem

Avstrija: z novim letom spremembe pri ureditvi trga z električno energijo iz obnovljivih virov

1. januarja bo v Avstriji začela veljati nova uredba o zeleni elektriki, kar bo zagotovilo enotno plačevanje električne energije iz obnovljivih virov na območju celotne Avstrije. Avstrija bo tako postala ena od prvih držav članic EU, ki bodo začele izvajati direktivo EU o povečanju deleža električne energije iz obnovljivih virov v strukturi celotne energetske oskrbe. Cilj uredbe je čim bolj stroškovno ugodno zvišanje deleža proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov s sedanjih 72 % na vsaj 78 % do leta 2010. Leta 2003 bo na razpolago okrog 220 milijonov evrov za spodbujanje malih hidroelektrarn, ekoloških in energetskih objektov za kombinirano proizvodnjo toplote in električne energije. Za financiranje proizvodnje bodo trgovci električno energijo kupovali po 4,5 centa (namesto po tržni ceni v višini 2,5 centa). Pretežni del pa bo izhajal iz doplačil odjemalcev električne energije. Avstrijski zeleni vidijo v uredbi korak naprej v pravo smer, kritizirajo pa različne aspekte tega ukrepa in zahtevajo reformo zakona o električni energiji iz obnovljivih virov. Viri: Zvezno ministrstvo za gospodarstvo in delo, 17. 12. 2002; Zeleni Avstrije 18. 12. 2002; besedilo uredbe v rubriki „Pravni predpisi“ na spletnem naslovu: <http://www.bmwa.gv.at> (de)

Švicarski nacionalni svet soglaša s protipredlogom pobude Avanti

S tesno večino je švicarski nacionalni svet glasoval za protipredlog k pobudi Avanti, pri katerem je ena od točk izgradnja druge cevi v cestnem predoru pod Gotthardom. Okoljevarstvene organizacije, združene v odboru pobude „Stopp Transit A 13“, se sedaj borijo proti omenjenemu predlogu, ki nasprotuje preusmeritvi prometa s ceste na železnico. Tudi pobuda Avanti vsebuje projekt za izgradnjo druge cevi Gotthardskega predora. Švicarski volivci, ki bodo nazadnje odločali o obeh predlogih, ne bodo imeli možnosti, da bi se odločali med dvema resnično alternativnima predlogoma. Švicarsko združenje gospodarskih vozil ASTAG je odločitev nacionalnega sveta pozdravilo. Viri: Odbor pobude „Stop Transit“ A13 11. 12. 2002; ASTAG 11. 12. 2002

Poškodbe gozdov na jugu Nemčije večje kot na severu

16. decembra je bilo javnosti predstavljeno poročilo o trenutnem stanju gozdov v Nemčiji, ki ga je pripravilo zvezno ministrstvo za kmetijstvo. Kot lahko razberemo iz poročila, ni nikakršnega razloga za zadovoljstvo, saj se zdravstveno stanje gozdov od leta 1995 ni bistveno izboljšalo. Le dobra tretjina gozdov je zdrava, gozdovi na jugu Nemčije so bolj poškodovani kot na severu, na Bavarskem pa je nepoškodovanih samo še 29 % dreves. Smreka je postala najbolj ogrožena drevesna vrsta v nemških gozdovih - poglavitni razlog je onesnažen zrak. Skupnost za varstvo nemških gozdov (SDW) in Nemško združenje za varstvo narave (DNR) opozarjata zlasti na to, da se je kislost v gozdnih tleh v zadnjih petdesetih letih povečala kar za stokrat. Zaradi tega prihaja do odmiranja drobnih drevesnih korenin, poleg tega pa se lahko škodljive snovi lažje izpirajo v pitni vodi. Vse to ogroža kakovost pitne vode v Nemčiji. Bavarska zveza za varstvo narave je bavarski parlament že pozvala k sprejemu odločnejših mehanizmov za varstvo gorskega gozda. Eden od takih ukrepov bi moralo biti dosledno preprečevanje krčenja gozdnih površin. Doslej je bilo izdanih 45 dovoljenj za krčenje gozdov, v glavnem zaradi urejanja novih smučišč. Vir: spletne strani SDW <http://www.sdw.de> (de), DNR <http://www.dnr.de> (de) 11. 12. 02. Poročilo objavljeno na spletnem naslovu: <http://www.verbraucherministerium.de> (de)

Udeleženci konference zahtevajo vključitev varstva narave v evropsko ustavo

Mednarodna konferenca, ki je potekala 12. decembra in na kateri so udeleženci razpravljali o Naturi 2000, se je zaključila s pozivom Konvenciji o prihodnosti Evropske unije, da je treba v prihodnjo evropsko ustavo kot temeljni element vključiti tudi varstvo narave in biotsko raznovrstnost. Konferenco, na kateri je sodelovalo več kot 650 udeležencev iz držav članic in kandidat, je organiziral poslanski klub Zelenih Evropskega parlamenta v Bruslju. Udeleženci so države članice EU pozvali k celovitemu uresničevanju habitatne direktive, ki je na evropski ravni edini instrument za varstvo rastlinskih in živalskih vrst ter njihovih življenjskih prostorov. V manifestu so udeleženci poudarili, da je treba izkušnje na tem področju posredovati državam kandidatkam, ustvariti zadostno število koridorjev, potrebnih za povezavo zavarovanih območij in vmesnih varstvenih con ter ustanoviti neodvisno evropsko službo, ki bo uporabnikom nudila pomoč in svetovala glede projekta Natura 2000. Vir in nadaljnje informacije: <http://greens-efa.org> (fr/en)

Prireditve

Strokovna konferenca: „Gora, podeželje in gospodarstvo kot izziv“. Bressanone/Brixen (Italija), 21. 12. 2002. Predavanja o najnovejših razvojnih gibanjih in perspektivah za hribovsko kmetijstvo in druge teme. Sodeluje tudi Franz Fischler, evropski komisar za kmetijstvo. Nadaljnje informacije na spletnem naslovu: http://www.provinz.bz.it/lpa/news/news_d.asp?art=42835&HLM=1 (de), http://www.provinz.bz.it/lpa/news/news_i.asp?art=42837&HLM=1 (it)

Uradna otvoritev: „Alpsko mesto leta 2003 in tradicionalno silvestrsko praznovanje“. Herisau (Švica), 31. 12. 2002. Nadaljnje informacije na spletnem naslovu: <http://www.herisau.ch> (de)